

แนวทางการประเมินสภาวะสุขภาพตามมิติทางวัฒนธรรม ของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ*

ลัดดาวัลย์ พุทธิรักษา**

อารีรัตน์ ชำอยู่**

จินห์จุทา ชัยเสนา ดาลลสา**

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาตั้งเดิม มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายความหมายของมิติทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาวะสุขภาพ และบรรยายแนวทางการประเมินสภาวะสุขภาพตามมิติทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมมุมมองผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 24 คน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล 10 คน พยาบาลวิชาชีพ 7 คน และ ผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม 7 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงใจความหลัก พบผลการวิจัย ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของมิติทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาวะสุขภาพ คือ การกระทำ หรือกิจกรรมของมนุษย์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ตามวัฒนธรรม ความเชื่อ และสรุปแนวทางการประเมินสภาวะสุขภาพตามมิติทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม ได้ 4 องค์ประกอบ คือ ด้านกายภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ ดังนี้ (1) ด้านกายภาพ เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า มี 2 มิติย่อย คือ มิติด้านการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพ และ มิติด้านการควบคุมสิ่งแวดล้อม (2) ด้านจิตใจ เป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการสัมผัสได้จากการพูดคุย และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการ มี 3 มิติย่อย คือ มิติการเปิดพื้นที่ส่วนตัว มิติด้านเวลา และมิติด้านการสื่อสาร (3) ด้านสังคม เป็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมผู้รับบริการที่แตกต่างกันตามสภาวะสังคมที่ผู้รับบริการเกี่ยวข้อง มี 1 มิติ คือ มิติด้านองค์กรทางสังคม และ (4) ด้านจิตวิญญาณ เป็นความเชื่อตามวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อสภาวะสุขภาพของผู้รับบริการ มี 1 มิติ คือ มิติด้านค่านิยมและความเชื่อของผู้รับบริการ การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการประเมินสภาวะสุขภาพตามมิติทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาแบบประเมินสภาวะสุขภาพตามวัฒนธรรมของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการรวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนการพยาบาลยิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: การประเมิน; สภาวะสุขภาพ; มิติวัฒนธรรม; ผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม; ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

* เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินสภาวะสุขภาพตามวัฒนธรรมของผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมได้รับทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพา (เงินอุดหนุนจากรัฐบาล) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

** คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, e-mail: laddawanp2550@gmail.com

Guidelines for Assessment of Health Status According to Cultural Dimensions of Transcultural Service Recipients Based on Expert Perspective*

Laddawan Puttaruksa**

Areerut Khumyu**

Jinjutha Chaisena Dallas**

Abstract

This traditional ethnographic research study aimed to describe health status according to cultural dimensions of transcultural service recipients based on expert perspectives. The informants consisted of 24 nurses including (1) ten nursing instructors (2) seven registered nurses, and (3) seven transcultural service recipients recruited by purposive sampling technique. Data were collected by in-depth interviews. Thematic analysis was employed for data analysis. The findings were as follows:

From the expert's perspective, the definition of cultural dimensions related to health is an action or human activity including physical, mental, social and spiritual aspects according culture and beliefs. There were 4 aspects of guidelines for assessment of health status according to cultural dimensions of the transcultural service recipients including physical, mental, social and spiritual aspects. Experts viewed cultural dimensions for the physical aspect in 2 sub-dimensions, including; biological variations and environment control. The mental aspect was viewed in 3 sub-dimensions, including; personal space, time, and communication while the social aspect was viewed in one dimension as social organization. The spiritual aspect was also viewed in one dimension as values and beliefs of service recipients. This study provides a framework for assessing the health status of transcultural service recipients and develop a culture-based health assessment model for transcultural service recipients for complete and effective data collection for nursing planning.

Keywords: assessment; health status; cultural dimensions; transcultural service recipients; expert opinion

* This paper is a part of research project titled "the Development of Health Assessment form based Culture Model for Transcultural Clients" funded by faculty of Burapha university (Government subsidies), 2017

** Faculty of Nursing, Burapha university, e-mail: laddawanp2550@gmail.com